

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگیری عمومی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گیلان

دانشکده پزشکی

شیوه نامه نظام جامع ارزیابی دانشجویان دوره پزشکی عمومی

۱۴۰۱/۰۴/۰۶

بازنگری و گردآوری:

- ۱- دکتر جلال خیرخواه رییس دانشکده پزشکی
- ۲- دکتر حمید محمدی کجیدی معاون آموزشی دانشکده پزشکی
- ۳- دکتر محمد رستم پور معاون امور علوم پایه و تحصیلات تکمیلی دانشکده پزشکی
- ۴- دکتر منیره آقاجانی نسب مدیر EDO دانشکده پزشکی
- ۵- دکتر سودابه حدادی دبیر کمیته ارزیابی درونی
- ۶- دکتر سید مهدی ضیا ضیابری عضو هیات علمی
- ۷- دکتر نازنین نوری رودسری عضو هیات علمی
- ۸- دکتر بخشایش اقبالی عضو هیات علمی
- ۹- دکتر یاسر مودبی عضو هیات علمی
- ۱۰- دکتر سپیده نجات ثابت عضو هیات علمی
- ۱۱- دکتر مریم ابری لاکه عضو هیات علمی

مقدمه

ارزیابی دانشجویان یکی از فعالیت های اساسی در فرآیند آموزشی به شمار می آید و کیفیت آن با کیفیت یادگیری دانشجویان ارتباط مستقیم دارد. ارزیابی صحیح می تواند ابزاری مفید برای ارائه بازخورد مناسب به دانشجویان پیرامون نقاط قوت و ضعف آن ها باشد. همچنین نتایج ارزیابی دانشجویان می تواند به مدرسين و مسئولین برای تصمیم گیری های مهم در ابعاد مختلف فرآیند یاددهی یادگیری کمک نماید. از آنجا که فرآیند ارزیابی دانشجو حساسیت و اهمیت بالایی داشته و بخشی اساسی در ارائه خدمات آموزشی در یک موسسه آموزشی کارآمد است، تدوین برنامه جامع ارزیابی، یک قدم اساسی در بهره گیری از منافع ارزیابی و ارتقاء هر چه بیشتر آن خواهد بود.

پیرو ابلاغ آیین نامه نظام جامع ارزیابی دانشجو، به عنوان مبنایی برای استاندارد سازی فرآیند ارزیابی دانشجو در دانشگاه علوم پزشکی گیلان و با توجه به اهمیت ارزیابی دانشجو در ارتقای یادگیری، بهبود کیفیت آموزش، ضرورت تدوین شیوه نامه ارزیابی دانشجو در دانشکده پزشکی احساس شد. لذا برنامه جامع ارزیابی فراگیران دانشگاه با هدف تربیت دانش آموختگان توانمند در این راستا در حوزه آموزش دانشکده تدوین و بازنگری شده است. امیدواریم سر آغاز مناسبی برای رویکرد نظام مند به مقوله ارزیابی فراگیران در دانشگاه باشد و شرایط لازم را برای تحول مورد نیاز در این حوزه را فراهم آورد.

هدف ارزیابی :

رعایت استانداردهای ملی دوره دکتری عمومی پزشکی جمهوری اسلامی ایران ویراش آذر ماه ۱۳۹۹ (با توجه به شرایط همه گیری بیماری کووید-۱۹).

تعاریف :

دانشکده : منظور از دانشکده در این شیوه نامه دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی گیلان است.

رشته : منظور رشته پزشکی عمومی است.

دانشجو : منظور دانشجویان شاغل به تحصیل در هر یک از مقاطع مرتبط با رشته پزشکی عمومی موجود در دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی گیلان است.

مقطع : منظور مقطع تحصیلی منجر به کسب مدرک در سطح دوره دکتری عمومی است.

دوره : منظور از دوره در این شیوه نامه، کل دوره آموزشی هر مقطع تحصیلی است که مشتمل بر چندین بلوک و هر بلوک متشکل از چند ترم تحصیلی است.

تضمین کیفیت ارزیابی دانشجو : به معنی انجام فرایندهای مناسب قبل، حین و پس از اجرای آزمون به منظور بهبود کیفیت آن است.

کارآموزی : منظور، مرحله سوم از مراحل چهارگانه آموزش دوره پزشکی است، که به صورت آموزش نظری و آموزش بالینی ارایه می گردد و در آن دانشجویان واحدهای این دوره را در ۴ ترم می گذرانند.

کارورزی : منظور، مرحله چهارم از مراحل چهارگانه آموزش دوره پزشکی است، که به صورت آموزش بالینی ارایه می گردد و در آن دانشجویان واحدهای این دوره را طی ۱۸ ماه می گذرانند.

کورس : منظور دروسی است که بصورت ادغام یافته و از پیش تعریف شده (بازنگری شده) در مقطع مبنای طب بالینی ارایه می گردد.

واحد: معیار اندازه گیری حجم دروس اعم از عملی و نظری در هر نیمسال تحصیلی است.

دروس دیسیپلینی: دروسی که تحت یک عنوان خاص با موضوع واحد ارایه می شوند و با دروس دیگر ادغام نگردیده اند.

ارزیابی تکوینی: این نوع از ارزیابی معمولاً در طول دوره آموزشی انجام می شود و هدف از آن آگاهی یافتن از میزان یادگیری فراگیران و تعیین نقاط قوت و ضعف عملکرد آنان و کمک به رفع و اصلاح آن است. همچنین استادان با استفاده از نتایج این ارزیابی و تعیین نقاط قوت و ضعف تدریس و اصلاح میتوانند در جهت ارتقای آموزش گام بردارند.

ارزیابی تراکمی: این نوع از ارزیابی معمولاً ولی نه الزاماً در پایان دوره آموزشی انجام میشود و هدف از آن قضاوت در مورد عملکرد فراگیران و اعطای نمره یا مدرک به آنان و همچنین قضاوت در مورد عملکرد استاد و کیفیت دوره آموزشی است.

ارزیابی عملی: منظور ارزیابی با تمرکز بر توانمندیهای مهارتهای پایه، آزمایشگاهی و بالینی فراگیران است که میتواند در محیطهای مجازی کلاس و آزمایشگاه و مراکز آموزشی-درمانی، شبیه سازی شده یا در محیط واقعی کار و بر بالین بیماران انجام شود.

ارزیابی تئوری: منظور ارزیابی دانش تئوری فراگیران در سطوح مختلف شناختی، نگرشی و مهارتی است.

حدنصاب قبولی: در آزمونهای تراکمی لازم است ردی یا قبولی دانشجویان مشخص شود. در تمام آزمونهایی که با تعیین رد یا قبولی دانشجویان سر و کار دارند لازم است حداقل نمره قبولی ۱ یا حدنصاب قبولی یا استاندارد ۲ مشخص گردد. تعیین حدنصاب قبولی یک فرایند نظام مند تصمیم گیری و قضاوت است که طی آن تعیین میشود دانشجویان چه نمره ای را باید کسب کنند تا قبول محسوب شوند. در واقع، حد نصاب قبولی نقطه برشی است که دانشجویان توانمند را از غیر توانمند تمیز می دهد این فرایند قضاوتی توسط افراد متخصص و حرفه ای و بر اساس روشهای علمی انجام میشود و محتوای آزمون، هدف آن، توانایی دانشجویان، شرایط آموزشی و اجتماعی بر آن تأثیرگذار است.

افت تحصیلی: منظور از افت تحصیلی در کورسها و دروس دیسیپلینی در این شیوه نامه یکی از موارد زیر می تواند باشد:

معیارهای تشخیص افت تحصیلی:

۱- کاهش معدل به میزان دو نمره در دو ترم متوالی
تبصره: در دوره گذر از مقطع علوم پایه به مقطع مقدمات بالینی میزان افت معدل با نظر معاونت آموزشی پزشکی عمومی تعیین خواهد شد.

۲- مردودی در سه درس

۳- مشروطی یک ترم

۴- دانشجویانی که پیوسته میانگین معدل بین ۱۲ تا ۱۴ (رکود) داشته نیز مشمول این دستورالعمل میباشند.

چگونگی برخورد با موارد افت تحصیلی:

برخورد با موارد افت تحصیلی به دو صورت انجام خواهد شد الف: در صورت مشروطی دانشجو و ب: در سایر موارد.

الف: در صورت مشروطی اقدامات زیر انجام خواهد شد:

۱- اطلاع کتبی به دانشجو

۲- اطلاع کتبی به خانواده دانشجو و ضبط در پرونده آموزشی وی

۳- معرفی به مرکز مشاوره دانشجویان

ب: در سایر موارد اقدامات زیر انجام خواهد شد:

۱- با توجه به دسترسی اساتید مشاور آموزشی به سامانه هم آوا، اساتید مشاور موظف به بررسی علل افت / رکود تحصیلی دانشجویان تحت مشاوره ی خود می باشند

۲- معرفی به مرکز مشاوره دانشجویان به پیشنهاد استاد مشاور تحصیلی

۳- معرفی و استعلام از استاد مشاور تحصیلی و در صورت لزوم اعمال محدودیت در انتخاب واحد

تشکیلات مدیریتی، اجرایی و شرح وظایف:

ساختار و تشکیلات نظام ارزیابی دانشجویان دوره پزشکی عمومی با همکاری بخشهای مختلف آموزشی دانشکده پزشکی در قالب دو کمیته علمی و اجرایی آزمون می باشد.

• کمیته علمی آزمون: متشکل از افراد ذیل می باشند:

- رئیس دانشکده پزشکی
- معاون آموزش پزشکی عمومی دانشکده
- معاون آموزش علوم پایه و تحصیلات تکمیلی دانشکده
- مدیر EDO دانشکده پزشکی
- مسئول کارگروه ارزشیابی اعتباربخشی (مسئول حوزه ۷)
- اعضای هیات علمی که مدیران گروه های پایه یا بالین می باشند که بر حسب نوع آزمون تعیین میگردند.
- یک نفر مسئول علوم پایه
- یک نفر مسئول مقدمات بالینی
- یک نفر مسئول کارآموزی
- یک نفر مسئول کارورزی
- مسئول دایره امتحانات (معاون آموزشی دوره پزشکی عمومی)

شرح وظایف کمیته علمی آزمون :

- بازنگری نحوه ارزیابی دانشجو و ارایه و پیشنهاد مدلهای اصلاحی در صورت تشخیص لزوم توسط معاونت آموزشی دانشکده
- بررسی چالشها و پیشنهاد راهکارها برای رفع چالشهای موجود
- ارزیابی دوره ای دستورالعمل های مراقبان آزمون
- رسیدگی به اعتراضات ارجاع شده ای که تنها از سوی معاونت آموزشی دانشکده منعکس می گردد
- پیگیری توسعه استفاده از فن آوریهای الکترونیک که در فرایندهای آموزش دانشجو و برگزاری آزمون نقش دارند
- سنجش تمام ابعاد حضوری و مجازی توانمندی دانشجویان شامل هر سه حیطه شناختی، مهارتی و نگرشی
- فراهم آوری ابزارهای ارزیابی حضوری و مجازی فراگیران و تعیین سودمندی آنها

تبصره ۱: در صورت نیاز از نماینده دانشجویان پزشکی عمومی دعوت به عمل می آید.

تبصره ۲: از بین اعضاء کمیته علمی آزمون یک نفر بعنوان دبیر کمیته انتخاب می شود.

تبصره ۳: مدیران گروه های پایه یا بالین می توانند نمایندگانی برای همکاری با خود معرفی نمایند که افراد مذکور پس از موافقت معاونت آموزشی و ریاست دانشکده برای مدت معلوم در اجرای صحیح استانداردهای ملی دوره دکتری عمومی پزشکی جمهوری اسلامی ایران ویرایش آذر ماه ۱۳۹۹ با مدیر گروه همکاری خواهند نمود.

لازم به ذکر است تعیین و مهیاسازی محل آزمون بر عهده ی مسول آموزش، مسولیت چاپ و تکثیر دفترچه های آزمون بر عهده ی حراست دانشکده پزشکی، برگزاری آزمون و جمع آوری پاسخنامه ها برعهده ی کارشناسان آموزش دانشکده پزشکی، تصحیح نرم افزاری پاسخنامه ها و آنالیز آن با نرم افزار مناسب و اعلام نتایج آزمون بر عهده ی کارشناسان IT دانشکده و حفظ امنیت آزمون در تمام مرزاحل بر عهده ی حراست است. رسیدگی و تارارتباط با معاونت آموزشی در صورت بروز تخلفات احتمالی که قبل و یا پس از آزمون مسجل شود، توسط مسول آموزش و مسول حراست می باشد.

تضمین کیفیت ارزیابی دانشجویان:

دانشکده پزشکی به منظور تضمین کیفیت ارزیابی دانشجویان اقدامات زیر را انجام خواهد داد:

- **توانمندسازی اعضای هیات علمی**

ضروری است دانشکده پزشکی با همکاری مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه، از طریق برگزاری جلسات توجیهی نحوه طراحی، تصحیح و نمره دهی آزمون ها، برگزاری کارگاه های طراحی و تحلیل آزمون، برای اعضای هیات علمی، بهبود کیفیت ارزیابی دانشجویان را تضمین نماید.

- **مرور توسط کمیته ارزیابی دانشجو**

در دانشکده پزشکی کمیته ارزیابی دانشجو (شامل اعضای هیات علمی باتجربه و افراد متخصص) کیفیت سؤالات یا آزمون ها را بررسی می نماید. همچنین قبل و بعد از اجرای آزمون ها، سؤالات طراحی شده توسط نمایندگان گروه های آموزشی، مورد بررسی و بازبینی قرار می گیرند. لازم است به منظور ارزیابی کیفیت آزمون های چندگزینه ای، از چک لیست میلن استفاده شود.

- **تحلیل سؤال های آزمون**

پس از برگزاری آزمون سؤال های آزمون مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرند و ضریب تمیز و دشواری سؤالات آزمون ها با کمک نرم افزار مربوطه در دایره امتحانات محاسبه می شود و در نهایت نتایج به گروه های مربوطه اعلام می گردد تا اصلاحات ضروری انجام گردد.

- **تعیین سودمندی روش های ارزیابی دانشجو**

در واحد ارزشیابی پزشکی عمومی دانشکده پزشکی علاوه بر تحلیل هر یک از سؤالات و آیتم ها سودمندی هر روش یا ابزار ارزیابی دانشجو و همچنین سیستم ارزیابی دانشجو بر اساس معیارهای: روایی، پایایی، تأثیر آموزشی، میزان پذیرش و قابلیت اجرا مشخص شده اند. برای اطمینان، از اعضای هیات علمی و دانشجویان نظرخواهی و مصاحبه خواهد شد.

- **واحد توسعه آموزش:**

توانمندسازی و مشاوره اعضای هیات علمی بواسطه نیازسنجی از آنها و بررسی کلی ارزیابی ها و نتایج دریافتی حاصل از تحلیل آزمونها، بر عهده دفتر توسعه آموزش دانشکده است. لازم است این دفتر بر پایه گزارش دریافتی از نتایج کلی تحلیل سؤالات آزمون و کشف نقاط ضعف احتمالی به ایجاد فرصت توانمندسازی اساتید با بهره گیری از فرصتهای ایجاد شده توسط مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه و یا برگزاری دوره های مختلف کوتاه مدت توانمندسازی اساتید در دانشکده بپردازد. همچنین دفتر توسعه لازم است ابزار مناسب (چک لیست) بررسی کیفیت سؤالات غیر چند گزینهای را تهیه و در اختیار اساتید مربوطه قرار دهد.

اصول اجرایی در برگزاری آزمونها:

- ۱- در طرح دوره های ارائه شده به دانشجویان، لازم است در بخش ارزیابی، به طور دقیق بر نوع و نحوه ارزیابی، زمان و مکان آزمونها، ارزیابی های تکوینی و تراکمی، جدول اهداف درس برای آزمون (بلوپرینت آزمون) و منابع درسی مورد استفاده در طراحی آزمون تاکید گردد. حدنصاب قبولی مطابق با ضوابط کوریکولوم آموزشی دوره پزشکی عمومی تعیین می گردد.
- ۲- گروههای آموزشی در زمینه ارزیابی دانشجویان موظف به تبعیت از شیوه نامه مصوب نظام جامع ارزیابی دانشجویی دانشکده خود می باشند و در صورتیکه امکان اجرای بخشی از آن وجود نداشته باشد و یا گروه آموزشی به هر دلیلی خواهان ایجاد تغییر در آن باشد لازم است درخواست ایشان از طریق مدیر گروه مربوطه در کمیته آزمون مطرح شود تا تصمیمات لازم در این رابطه اتخاذ گردد.
- ۳- مدیر گروه آموزشی یا نماینده ایشان مسئول هماهنگی و نظم بخشی به آزمون هایی است که واحد درسی مربوطه در آن گروه ارائه گردیده است.
- ۴- استاد ارائه دهنده درس مسئولیت طراحی سئوالات آزمون (در آزمون های کتبی) و ارسال به موقع آنها به دایره امتحانات را برعهده دارد.
- ۵- طرح سئوالات باید حتما بر مبنای آخرین منابع اعلام شده وزارت باشد و دانشگاه موظف است این منابع را برای تدریس و طراحی آزمون در اختیار اساتید قرار دهد، در غیر اینصورت اساتید می توانند از سئوالات جایگزین شده از منابع مورد تایید موجود استفاده نمایند.
- ۶- پس از دریافت نتایج تصحیح اوراق از دایره امتحانات، نمره نهایی در موعد مقرر در سامانه اعلام شده توسط دانشکده وارد می شود.
- ۷- در آزمون های تکوینی استاد ارائه دهنده درس لازم است پس از برگزاری آزمون بازخورد به موقع به دانشجویان ارائه نماید.
- ۸- اساتید درس به محض دریافت بازخورد تحلیل سئوالات آزمون از سوی واحد ارزشیابی به بازبینی سئوالات دارای نقص بپردازند تا رفته رفته دارای سئوالات استاندارد باشند.
- ۹- مسئولیت تصحیح آزمون های کتبی غیر چند گزینه ای بر عهده استاد مربوطه آن درس می باشد از آنجا که این آزمون ها از طریق نرم افزارهای موجود قابل تحلیل نیستند استاد ارائه دهنده درس موظف است براساس نتایج حاصل از تصحیح اوراق آزمون تعدیلات لازم را جهت بهبود وضع سئوالات به کار بندد.
- ۱۰- اداره آموزش دانشکده لازم است در زمان انتخاب واحد دانشجویان، برنامه زمانی آزمونها را برای اطلاع دانشجویان ارائه نمایند تا دانشجویان بتوانند با آگاهی از زمان برگزاری آزمونها، واحدهای درسی خویش را انتخاب نمایند.
- ۱۱- هر آزمون لازم است دارای راهنمای آزمون باشد که در امتحانهای کتبی همراه دفترچه آزمون و در آزمونهاى عملی علوم پایه، آسکی و بالینی در محل مناسب نصب و پیش از آزمون به رویت دانشجویان مربوطه برسد.
- ۱۲- تخلف دانشجویان در جلسات آزمون باید صورت جلسه شده و به معاونت آموزشی دانشکده ارسال گردد تا بر طبق آئین نامه تخلفات آموزشی اقدام لازم صورت گیرد.
- ۱۳- در زمان اعلام نتایج آزمون، روند اعتراض به نتایج آزمون باید به طور شفاف و کتبی و یا الکترونیک به اطلاع دانشجویان رسانده شود.
- ۱۴- هرگونه تغییری در اعلام نتایج آزمون یک دانشجو و یا گروهی از دانشجویان، در ترم جاری و یا گذشته باید به دستور مدیر گروه و یا سرپرست گروه درس مربوطه صورت پذیرد.

بررسی اعتراضات دانشجویان:

دانشجویان میتوانند از طریق ارائه درخواست کتبی و یا الکترونیک با رعایت فرایند اعتراض مصوب به معاونت آموزشی دانشکده و یا ثبت اعتراض خود در سایت مدیریت آموزشی به نتایج آزمون (اعم از کتبی و غیر کتبی و الکترونیک) اعتراض نمایند و استاد لازم است به این اعتراض رسیدگی نموده و نتایج رسیدگی را به دایره امتحانات اعلام و یا در سایت مربوطه ثبت نماید و معاونت آموزشی دانشکده نتیجه اعتراض را به اطلاع دانشجو برساند.

بایگانی آزمون ها :

اسناد و مدارک مربوط به آزمون های الکترونیک در قالب فایل های الکترونیکی در واحد IT دانشکده پزشکی بایگانی می شوند . در مورد آزمون های غیرالکترونیک گروه های آموزش پایه مستندات آزمون به مدت دو سال نزد گروه های آموزشی و درباره ی آزمون های غیرالکترونیک در بخش های بالینی در واحد آموزش مراکز آموزشی درمانی بایگانی و نگهداری می شوند.

به تصویب رسید.

این شیوه نامه در جلسه شورای آموزشی دانشگاه مورخ

شیوه نامه نظام جامع ارزیابی دانشجویان دوره پزشکی عمومی

مقاطع مورد ارزیابی در دوره پزشکی عمومی، منابع، ابزار و زمان ارزیابی

ردیف	مقطع	موضوع ارزیابی	اهداف ارزیابی	ابزار ارزیابی	زمان ارزیابی	حد نصاب
۱	علوم پایه	دروس بلوکی	اهداف (دانشی و مهارتی)	چند گزینه ای کوتاه پاسخ جورکردنی تشریحی	در پایان هر درس	میانگین کل (۱۰)
		دروس نظری		چند گزینه ای کوتاه پاسخ		
		دروس عمومی		چند گزینه ای کوتاه پاسخ جورکردنی تشریحی		
۲	مقدمات بالین	کورسها و دروس نظری و عملی	اهداف (دانشی و مهارتی)	چند گزینه ای کوتاه پاسخ تشریحی Matching OSCE	در پایان هر درس	دروس پایه ۱۰ دروس بالین ۱۲
۳	کارآموزی	دروس نظری	اهداف (دانشی و نگرشی و مهارتی) (سطوح بالای یادگیری)	چند گزینه ای کوتاه پاسخ تشریحی صحیح غلط	در پایان هر بخش	میانگین کل (۱۲)
		بخش های ماژور		OSCE Mini-CEX DOPS		
		بخش های مینور		OSCE Mini-CEX DOPS لاگ بوک		
۴	کارورزی	بخش های ماژور	اهداف (دانشی و نگرشی و مهارتی) (سطوح بالای یادگیری)	OSCE DOPS Log Book Mini-CEX GRF Case-Based discussion (CBD) DOPS	در پایان هر بخش	میانگین کل (۱۲)
		بخش های مینور		Mini-CEX DOPS MCQ Log Book		

نشیوه نامه نظام جامع ارزیابی دانشجویان دوره پزشکی عمومی